
Reactie Internetconsultatie Wijziging Wet milieubeheer ter implementatie van de REDII

Visie Havenbedrijf Rotterdam

De doelstelling is dat het Haven en Industrieel Complex de economisch en maatschappelijke waarde voor Nederland blijft realiseren. Als pijler van de Nederlands economie met momenteel 385.000 banen en €45,6 miljard toegevoegde waarde ofwel 6,2% BNP is het realiseren van de juiste randvoorwaarden voor de energietransitie belangrijk. De keuzes die worden gemaakt bij de inrichting van het Nederlandse systeem voor de implementatie van de REDII via de Wet Milieubeheer en de Regeling Energie Vervoer hebben een grote invloed op de marktontwikkeling en business cases voor investeringen in hernieuwbare brandstoffen. HbR wil zich in de toekomst ontwikkelen tot HUB-locatie voor bio-brandstoffen en als industriële vestigingslocatie voor bio-based economy.

In die lijn is het programma “In 3 stappen naar een duurzaam industrieel cluster Rotterdam – Moerdijk” ontwikkeld. Dit als concrete bijdrage aan de doelstellingen van het nationaal Klimaatakkoord. De visie vanuit 3 stappen duurzaam is efficiënter omgaan met energie, het benutten van industriële restwarmte en CCS (stap 1). Tegelijk wordt gewerkt aan de opbouw van een nieuwe energiesysteem op elektriciteit en waterstof (stap 2.). Stap 3 leidt ertoe dat ook de fossiele grondstoffen voor chemische producten en brandstoffen vervangen worden door biomassa, recycling van reststromen, CCU en groene waterstof. Deze 3 stappen moeten in samenhang ontwikkeld worden. Dat vraagt erom dat alle transitiepunten ondersteund worden en tot ontwikkeling moeten worden gebracht. Dit omvat dus de ontwikkeling van alle vormen van bio-brandstoffen, elektrificatie, waterstof, brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof en low carbon fuels.

Level playing field

Van belang is alert te zijn op verschillen in systeeminrichting tussen de verschillende landen. Voorkomen moet bijvoorbeeld worden dat hoge administratieve lasten of complexe procedures negatieve invloed uitoefenen op marktontwikkelingen in Nederland en dat productie weglekt naar het buitenland.

Eenduidigheid wat onder de REDII valt

Bij de uitwerking van de REDII nationaal is niet eenduidig wat nu precies valt onder de REDII. De term ‘hernieuwbare brandstoffen’ is de overkoepelende categorie, waaronder twee categorieën te onderscheiden zijn: hernieuwbare brandstoffen van biologische oorsprong, zijnde biobrandstoffen, en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong, zijnde brandstoffen gemaakt van hernieuwbare elektriciteit. Door de inperking van het begrip hernieuwbare brandstof (art. 9.7.1.1.5) tot alleen de hernieuwbare brandstoffen van niet biologische oorsprong, wordt biobrandstof de facto buiten de definitie van hernieuwbare brandstof geplaatst. Dat is onjuist en onterecht en dient te worden aangepast.

Ambitie van Nederland

Voor de implementatie van het Klimaatakkoord (december 2018) speelt de REDII een belangrijke rol. In het Klimaatakkoord heeft Nederland voor biobrandstoffen vastgelegd dat er 60 (65 incl

binnenvaart) petajoule hernieuwbaar in de markt moet komen. Hiermee wordt 2 Mton CO₂-reductie in 2030 bereikt

HBR ziet de productie van 60/65 petajoule hernieuwbaar als een goede basis maar stelt de vraag of een hoger niveau wellicht toch wenselijk is om eventuele tegenvallers bij de uitvoering van nationaal Klimaatakkoord op te kunnen vangen.

Sturing op CO₂ en WtW

De verduurzaming van brandstoffen wordt tot op heden alleen gestuurd op energieaandeel (REDI tot 2021). Het aandeel hernieuwbaar wordt op energiebasis bepaald. Voor ieder aandeel hernieuwbaar wordt daarom de energiewaarde vastgesteld. Deze sturing is prima, maar geeft geen eenduidig zicht op de CO₂-reductie. Dit is wel gewenst. Bij de inrichting van de nationale versie van de REDII wil Nederland daarom niet alleen sturen op energiewaarde maar ook op CO₂-reductie. Ook de Tweede Kamer heeft hierop aangedrongen.

Het HbR heeft als standpunt dat naast sturen op energie aandeel het inderdaad ook wenselijk is om te gaan sturen op WtW CO₂ reductie. Het HbR onderschrijft dan ook de visie achter de REDII voor deze uitwerking.

Scheepvaart

In juni 2019 is de Green Deal Zeevaart, Binnenvaart en Havens getekend. Een van de afspraken is dat met de implementatie van de REDII ook de binnenvaart gaat vallen onder de partijen waarvoor een jaarverplichting hernieuwbare energie voor vervoer geldt. Dit zal leiden tot een stapsgewijze verhoging van de verplichting tot bijmenging van duurzame biobrandstoffen. HBR heeft de Green Deal mede ondertekend en onderschrijft deze visie. Het is wel van belang dat het tempo van verhoging van de jaarverplichting in zekere harmonie gebeurt met de buurlanden.

- Tav de zeevaart is HBR er voorstander van om ook de ontwikkeling van biobrandstoffen in de zeevaart te stimuleren. Het voornemen van de overheid om zeevaart als OPT-in onder de REDII te brengen sluit aan bij de ideeën van HBR. Wij wijzen erop dat uit oogpunt van investeringszekerheid een dergelijke opt-in voor langere tijd moet worden ingebed.

Blauwe waterstof

HBR ziet grote kansen voor de ontwikkeling van blauwe waterstof en uiteindelijk groene waterstof. Om deze ontwikkeling te doen slagen is het van belang om de rol van blauwe waterstof te onderkennen en te stimuleren. De transitiestap via blauwe waterstof is noodzakelijk voor de opschaling van de techniek en is daarnaast CO₂ neutraal om uiteindelijk groene waterstof te kunnen realiseren en de waterstof markt versneld te ontwikkelen.

In de huidige vorm lijkt blauwe waterstof onder geen enkele definitie te vallen (artikel 9.8.1.1.), het lijkt derhalve ook niet in aanmerking te komen voor broeikasgasreductie-eenheden (BKE). HbR ziet graag een betere inpassing van blauwe waterstof, opdat de techniek opgeschaald kan worden en de markt ontwikkeld kan worden voor (groene) waterstof.

Overige punten

De RED 2 noemt in artikel 25 dat de lidstaten ook hernieuwbare vloeibare en gasvormige transportbrandstoffen van niet biologische oorsprong in aanmerking nemen voor het berekenen van het minimumaandeel (14%) hernieuwbare energie in 2030, wanneer deze brandstoffen worden gebruikt als tussenproduct voor de productie van conventionele brandstoffen. Hiermee lijkt ons onder andere te worden bedoeld op de vervanging van grijze door groene waterstof in raffinageprocessen voor de productie van diesel en benzine. In hoeverre dekt artikel 9.7.4.1 deze optie af? Kan groene of blauwe waterstof geleverd voor de productie van conventionele brandstoffen straks worden ingeboekt en HBE's opleveren? Zo niet, dan lijkt ons dit een omissie en bepleiten wij het creëren van deze mogelijkheid.

Brandstoffen op basis van hergebruikte koolstof

HbR is voorstander van de keuze van het ministerie dat het ook voor de categorie 'brandstoffen o.b.v. hergebruikte koolstof' mogelijk gemaakt wordt om BKEs in te boeken. Door inbegrip van deze categorie wordt het o.a. mogelijk gemaakt om fossiele en mixed-waste afvalstromen hoogwaardiger te hergebruiken dan momenteel mogelijk en zodoende wordt ook het gebruik van primaire fossiele brandstoffen vermeden.

Vraag over Algemene Maatregel van Bestuur

Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur kunnen leveringen van soorten biobrandstoffen en hernieuwbare brandstoffen aan luchtvaart en scheepvaart van de toepassing van paragraaf 9.7.4 worden uitgesloten.

Artikel 9.7.1.2

- Kan worden verduidelijkt waarom lid 2 is opgenomen? Waarom kunnen via een algemene maatregel van bestuur leveringen van soorten biobrandstoffen en hernieuwbare brandstoffen van niet-biologische oorsprong aan luchtvaart en scheepvaart van de toepassing van artikel 9.7.4. (betreffende inboekingen in register) worden uitgesloten?

- In de memorie van toelichting is een voorbeeld toegelicht. Het is echter niet duidelijk wat het achterliggende motief is waarom deze mogelijkheid wordt ingebouwd.

Deze maatregel kan leiden tot willekeur, gebrek aan stabiliteit en marktverstoringen, met abrupte wijzigingen in afzetmarkten. Deze maatregel vergroot onzekerheden met betrekking tot gedane of

nog voorgenomen investeringen en investeringsplannen. Met als risico dat die dan volledig uitblijven, omdat partijen met deze onzekerheden de investeringen niet gaan doen.